

DOTSENT HARRY MAURING – 100

Harry Mauring sündis 6. septembril 1914. a Harjumaal, Kiiu vallas metsniku peres. Juba 9-aastaselt toodi ta Tartu H. Treffneri gümnaasiumi, lõputunnistuse sai 1934. a, sellele järgnes ajateenistus kaitseväes. Aasta hiljem astus ta Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonda.

Kuna allkirjutanu on olnud tudengina H. Mauringu juhendataval kursusel ja tema näpunäidetel kirjutanud 1979. a diplomitöö Luunja sovhoosi veisekarja aretuse kohta ning mõni aasta hiljem saanud tema mantlipärijaks hobusekasvatusalasel õppetööl – siis oli mul H. Mauringuga juttu möödunud natuke enam kui tollal tavaks oli.

Mäletan kui ta meenutas ennesõjaaegset 1938. a lõpupraktikat Luunja Riigimõisas. Valitseja Hahn olla teinud saksakeelseid hommikusi tööjaotusnõupidamisi, praktikant pidi kiitma usinamaid põllutöölisi, veidi tagasihoidlikumaid sealsamas aga väga viisakalt tagant utsitama. Riigimõisa 40 hobusest olla enamikul nii täpne ajataju, et nad vaid paar minutit enne kellatorni lööki lõunavaheks seisma jäid. Riigimõisaid pidas H. Mauring põllumajandusteadlaste ja intelligentsi taimelavaks.

TÜ põllumajandusteaduskonna lõpetas H. Mauring agronoomina nelja aastaga, selle kohta on Ülikooli Nõukogu otsus 20. oktoobrist 1939. Veel enne lõpetamist, 1. aprillil 1939, sai ta oma teaduskonna loomakasvatusteaduskonnas (kateedris) ajutise abijõu koha. Järgnes töö prof August Muuga juures assistendina (1941). Saksa okupatsiooni ajal sai Mauringust Vasula kodumajanduskooli juhataja ja ta kaitses sel ajal ka magistratöö teemal *Piimalehmade mineraalainete tarve ja selle arvestamine ratsioonide koostamisel*. Piirikaitserügementi mobiliseeriti H. Mauring 1944. a veebruaris, juunikuust n.ö hüppas kõrvale, varjas end Harjumaal Rooküla metskonnas, Laidemaa vahtkonnas. Sama aasta 1. novembrist sai ta TÜ Loomakasvatuskateedris assistendikoha, viis läbi praktikume ja õpetas loomakasvatuse aluseid teistele teaduskondadele. Teatavasti Moskva VAK ei kinnitanud sõjaaegseid, siinpool rindejoont kaitstud teaduskraade, seega pidi ta hakkama otsast peale.

Alates 1946–1947 õppeaastast spetsialiseerus H. Mauring vanemõpetajana hobusekasvatusele, (kohakaasluse alusel oli ta veel ENSV TA ELVTUI vanemteadur 1947–1949), pärast EPA moodustamist tuli ta Tartu Ülikoolist üle esimese eriloomakasvatuse, hiljem kuni lõpuni aretusõpetuse kateedrisse. Viimases viis ta läbi meie eesti, tori ja eesti raskeveohobuste jõudluse võrdluskatseid, eriti just pikamaadistantsidel (25 km). Selle alusel valmis kandidaaditöö *Hobuste kasutamine töödel ja sobiv põllumajandusliku hobuse tüüp Eesti NSV-s*. Selle kaitsmise eest 23. novembril 1956. a anti VAK-i kinnitusel talle 1958. a dotsendi kutse. Õpetas põhiliselt hobusekasvatust zootehnikutele ja loomakasvatuse aluseid agronoomidele jm.

Harry Mauring oli viljakas kirjamees. Trükist ilmusid kokkuvõtted uurimustöödest ja praktikumijuhised. Õpik *Hobusekasvatus ja ratsasport* ilmus koguni kahel korral (1982 ja 1986). Sama arv kordi ilmus ka *Loomakasvatuse alused* (1974 ja 1979). Esimestele talunikele, tollastele individuaaltootjatele, suunatud *Loomakasvatus kodumajapidamises* (1981) oli ta koostaja.

Harry Mauring oli hinnatud õppejõud, temast õhkas vana aja härrasmehelikkust, kamraadlikkust ja korporandi vaimu. Traditsioonilistelt rebasekslõõmise pidudelt kohvikust *Sigma* marssisime üheskoos ülevas meeoleolus ja tema eestvõttel vanu tudengilaule lauldes läbi linna. 1970-ndate lõpus oli see küllaltki riskantne ettevõtmine, eriti tema poolt.

Ettevõtlikuks jäi H. Mauring ka eraelus. Koos TRÜ saksa keele õppejõust abikaasa Elsaga ehitasid nad Roosil tänavale ilusa maja, Pühajärvel renoveerisid vana keldri peale suvila ning kahekuulise pedagoogipuhkuse ajal kasvatas Harjumaal isatalus kõõgiviljaseemet jms. Mõlemast abielust pojad ja tütrepojad tegelevad teadus- ja õppetööga füüsika valdkonnas.

EPA-s töötas H. Mauring kuni pensionile siirdumiseni 1984. õppeaasta algusest. Ta suri ootamatu haiguse tagajärjel 25. novembril 1985. aastal ja on maetud Tartu Raadi surnuaiale õppejõudude (vana saksa) osale.

Sügava lugupidamise ja tänutundega oma esimesele akadeemilisele isale,

Heldur Peterson
Pm. tead. kand.